

BME Közlekedésmérnöki és Járműmérnöki Kar

EHS szakmérnök szakirányú továbbképzési szak

EHS szakember szakirányú továbbképzési szak

Kötelező tárgy

TANTÁRGY ADATLAP ÉS TANTÁRGYKÖVETELMÉNYEK

Munkaegészségtan I.

Occupational health I.

2025. 02. 01.

1. Alapadatok:

Kód	Szemeszter	Követelmény	Kredit	Nyelv	Tárgyfélév
	1.	12+3+0+v	5	magyar	1/2

2. A tantárgyfelelős személy és tanszék:

Név:	Beosztás:	Tanszék, Int.:
Dr. H. Nagy Judit	igazgató	BME KJK MTK

3. A tantárgy előadója:

Név:	Beosztás:	Tanszék, Int.:
Nédó Ferenc	óraadó tanár	BME KJK MTK
Gaebele Tiborné	óraadó tanár	BME KJK MTK

4. A tantárgy az alábbi témakörök ismeretére épít: -

5. Kötelező/ajánlott előtanulmányi rend: -

6. A tantárgy célkitűzései:

A munkavégzésből és a munkakörnyezetből származó egészségkárosító veszélyek és kockázatok előrelátásához, felismeréséhez, értékeléséhez és kezeléséhez szükséges elméleti és gyakorlati ismeretek átadása. A munkaéletteni alapismereteken keresztül a munkahelyi megterhelés és igénybevétel helyes értelmezésének, munkavédelmi jelentőségének bemutatása, a munkaalkalmasság és a munkavégző képesség megítélésére vonatkozó alapvető szabályok ismertetése. A tantárgy a megelőzés-tudatos szemléletet elsajátítása mellett átfogó képet ad a munkaegészségügy interdiszciplináris jellegéből adódóan a szakterület egészéről és részterületeiről, valamint kapcsolódási pontjairól, különös tekintettel az epidemiológiára. A hallgatók a képzés során megismerik a munkaegészségügy alapvető feladatait, a munkavédelemben, a munkahelyi megelőzésben betöltött szerepét és jelentőségét, valamint gyakorlati alkalmazását a munkáltató kockázatelemzési feladatai kapcsán, a munkahelyek (telepített és változó, szabadtéri és zárttéri munkahelyek) kialakítása és használata során.

7. A tantárgy sikeres teljesítésével elsajátítható kompetenciák:

Tudás:

- Ismeri és érti a munkahigiéne és a foglalkozás-egészségügy fogalmát, célját, feladatait, munkavédelemben betöltött szerepét és az alapvető epidemiológiai összefüggéseket;
- átlátja a munkaegészségügyi követelményeket szabályozó uniós és nemzeti jogszabályok rendszerét, a szakterületi kapcsolódási pontokat;
- ismeri a munkahelyi kóroki tényezőket, illetve azok előrelátásának, felismerésének, értékelésének és kezelésének módszereit, a munkahigiénes vizsgálatokat és az ezekre vonatkozó jogszabályi előírásokat, valamint a sérülékeny csoportok egészségét potenciálisan károsító, tiltást igénylő megterheléseket.

Képesség:

- Képes a munkahelyek tervezési, fejlesztési folyamatai során alkalmazni a munkaegészségügy primer prevenciósz szemléletét;
- képes a munkavégzéssel és munkakörnyezettel kapcsolatos veszélyek és kockázatok előrelátására, azonosítására és elemzésére, illetve ezek kezelésére, megelőzésére szolgáló megoldások kialakítására;

- alkalmazni tudja a munkaegészségügyi alapelveket a kockázatelemzés során;
- képes megismertetni a kockázat-kommunikáció segítségével a megelőzés fontosságát, a primer prevenció elsődlegességét a munkavállalók egészségének és biztonságának védelme érdekében a munkáltató döntéshozatalra jogosult, illetve döntéshozatalban részt vevő szereplőivel és az érintett munkavállalókkal;
- képes a munkaegészségügyi szakemberrel /foglalkozás-egészségügyi szakorvossal, valamint a munkavédelmi hatósággal együttműködni a munkahigiénés feladatok ellátása során.

Attitűd:

- Együttműködik az ismeretek bővítése során az oktatóval és hallgató társaival;
- folyamatos ismeretszerzéssel bővíti tudását;
- nyitott az információtechnológiai eszközök használatára;
- törekszik a munkahelyi veszélyforrások és kockázatok, különösen a munkavédelmi feladatok részeként a munkahigiénés problémák azonosításához és értékeléséhez szükséges eszközrendszer megismerésére és rutinszerű használatára;
- törekszik a pontos és hibamentes feladatmegoldásra;
- törekszik a prevenció szemlélet érvényesítésére a feladatok megoldásában.

Önállóság és felelősség:

- A munkavédelmi feladatok végzése során figyelemmel van a munkavállalókat érő megterhelésekre, egészségkárosító kockázatokra és igénybevételre;
- a foglalkozás-egészségügyi szolgálattal együttműködik a megterhelések és igénybevételek csökkentésében;
- nyitott a megalapozott kritikai észrevételekre; gondolkozásában rendszerelvű megközelítést alkalmaz;
- egyes helyzetekben csapatként együttműködik hallgatótársaival a feladatok megoldásában;
- a munkaegészségügyi szakemberrel és a munkavédelmi hatósággal együttműködésben végzi az alapvető munkahigiénés problémák feltárását és adott források alapján történő megoldására javaslatot tesz.

8. A tantárgy részletes tematikája:

Tematika	elmélet	gyakorlat
	óra	
A munkahelyi megelőzés jelentősége a munkahelyen (primer, szekunder, terciér prevenció). A munkaegészségügy fogalma, tárgya, célja, feladatai. A munkaegészségügyi követelményeket szabályozó uniós és nemzeti jogszabályok rendszere. A fizikai és a szellemi munka főbb ismérvei. A munkahelyi megterhelés-igénybevétel fogalma, munkavédelmi jelentősége. Munkaalkalmasság és a munkavégző képesség.	2	
Munkahigiénés szempontrendszer az üzemek telepítése és a zárt, továbbá a nyílt téri munkahelyek kialakítása során. Klímatényezők a munkahelyeken. A szellőztető rendszerek üzemeltetésének munkahigiénés szempontjai. A Legionella-expozíció munkavédelmi vonatkozásai. A klímaváltozás munkavédelmi és epidemiológiai vonatkozásai.	3	1
A kockázatelemzés folyamata. Az egyes munkahelyi kóroki tényezőkre vonatkozó kockázatbecslés, kockázatkezelés és kockázat-kommunikáció a jogszabályi előírások tükrében.	1	2
Fizikai kóroki tényezők. A zaj- és rezgés-expozícióval kapcsolatos munkaegészségügyi feladatok.	1	
Komplex megterhelések. Kémiai kóroki tényezők. Kombinált expozíciók. Munkakörnyezeti- és biológiai monitorozás. A helyes vegyi anyag kezelés a munkahelyen.	4	
A biológiai tényezők szerepe és jelentősége a munkavédelemben. Zoonózisok. Epidemiológiai aktualitások.	1	

9. A tantárgy oktatásának módja:
előadás, gyakorlati példákkal illusztrálva.

10. Tantárgykövetelmények:

Az aláírás megszerzésének feltétele:

- Részvétel az órák legalább 70%-án (ellenőrzés módja: jelenléti ív).
- Részteljesítmény értékelés: Órai dolgozat, az elérhető pontszám legalább 50 %-ának teljesítésével

Vizsgajegy:

A megfogalmazott tanulási eredmények értékelése egy írásbeli vizsgadolgozat alapján történik. A dolgozat a megszerzett elméleti ismeretekre és azok alkalmazására épít. Az értékelés alapjául szolgáló tananyagrészt a tantárgy előadói határozzák meg. A sikeres vizsgadolgozat feltétele a megszerezhető pontok legalább 50 %-ának teljesítése.

A végleges vizsgajegy számításába 20 %-ban az írásbeli beadandó feladat eredményét, 80 %-ban a vizsgadolgozat eredményét kell figyelembe venni.

11. Javítási és pótlási lehetőségek:

Az órai dolgozat pótlása legkésőbb a pótlási időszak végéig, míg az írásbeli vizsga a vizsgaidőszak végéig meghirdetett időpontokban javítható vagy ismételhető. A jelenléti követelmény teljesítése nem pótolható.

12. Konzultációs lehetőség:

Konzultációs időpontok előzetesen, e-mailben egyeztetve. E-mail cím: mtk@kjk.bme.hu

13. Jegyzet, tankönyv, felhasználható irodalom:

- BME KJK MTK e-learning rendszeréből (edu.kozlek.bme.hu) letölthető segédanyagok, útmutatók
- WHO-IARC, ILO, ECHA, EU-OSHA, SLIC CHEMEX módszertani levelek, segédanyagok
- Ungváry Gy., Morvai V. (szerk.): Munkaegészségtan. Medicina. Budapest, 2010
- Ungváry Gy. (szerk.): Munkaegészségügyi gyakorlatok. Országos Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügyi Intézet. Budapest, 2011
- Munkavédelmi tárgyú ILO, EU és nemzeti jogszabályok listája mvff.munka.hu honlapon
- A GINOP-5.3.7 – VEKOP-17-2017-00001 „Jogszerű foglalkoztatás fejlesztése” elnevezésű kiemelt projekt keretében megvalósított szakmai kiadványok mvff.munka.hu honlapon
- Nagy Imre - Szabó Gyula (szerk.): Munkahigiénés mérések, Óbudai Egyetem, Budapest, 2014

14. A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka:

Kontakt óra	15
Félévközi készülés órákra	27
Felkészülés órai dolgozatra	28
Vizsgafelkészülés	80
Összesen	150

14. A tantárgy tematikáját kidolgozta:

Név:	Beosztás:	Tanszék, Int.:
Nédó Ferenc	óraadó tanár	BME KJK MTK
Gaebele Tiborné	óraadó tanár	BME KJK MTK